

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Kmetje, organizujte se!

II.

Volitve so končane. Zadovoljni smo z izidom v kmečkih občinah. Naš posestnik v gorški okolici in na Tolminskem je sijajno pokazal, da je mož-korenjak, ki se ne dá vstrahovati. Slava mu! Zadnje volitve pa so podale tudi množico naukov, katerih ne smemo prezreti, ter tudi jih moramo izvršiti. Minole volitve so nam jasno pokazale, da kjer je posestnik sloboden in neodvisen, tam je zmagala naša stranka. Kjer pa so posestniki v rokah liberalnih vaških bogatinov ali liberalnih denarnih zavodov, bil je boj vroč ali pa je zmagala liberalna stranka.

Odslej naprej mora biti naše gesto: Snujmo posojilnice. Reifeisnove posojilnice so ustanovljene na temelju krščanskem. Krščanska ljubezen družiti občinarje jedne občine v skupno zavezo, da s svojim poroštvom morejo preskrbeti denarno pomoč potrebnim. Reifeisnove posojilnice imajo pred vsem moralen namen, ljudstvo navajati k varčnosti, pomagati za nizke stroške potrebnim, pred vsem pa ljudstvo odtrgati iz rok-oderuhov.

Zadnje volitve so očitno dokazale, da liberalni denarni mogočenci in liberalni denarni zavodi ne zahtevajo od dolžnikov samo obrestij, marveč tudi politično prepričanje. Napredni vaški bogataši nastavili so svojim upnikom nož na vrat: Ako ne voliš z mano, pojde tvoje premoženje na kant. In ubogi dolžnik moral je, hočeš nočeš, tudi proti svojemu prepričanju glasovati za napredno stranko. Tako se je godilo v vseh volilnih okrajih, kjer je ljudstvo odvisno od vaških oderuhov.

Jednako so naprednjaki izkoriščali tudi denarne zavode, katere imajo v svojih rokah. Dr. Tuma hodil je ob prvotnih volitvah po deželi kakor rujevec lev in gledal, kje bi koga požrl. V občinah, kjer je dosti dolžnikov „Ljudske posojilnice“, bil je na dan volitve gotovo dr. Tuma, načelnik posojilnice, na volišču. Od pričetka do konca volitve je vstrajal v volilnem prostoru ter skrbnim očesom gledal na volilce, da bi kateri dolžnik „Goriške ljudske posojilnice“ ne glasoval za „Slogino“ stranko. Agitatorji tirali so uboge žrtve na volišče, češ, da drugače jim pojde premoženje na dražbo.

LISTEK.

Plemenito delo.

(P. A.)

Po krvavi bitki pri Aspernu in Ogrunu ležalo je na tisoče ranjenec na bojišču. Sklenjeno je bilo, da bodo vsi bolniki prenešeni v bolnišnico prijaznega trga Ulrichskirchen na moravskem polju. Bolnišnica je bila polna bolnikov in manjkalo je priidnih rok, da bi stregle ranjenecem. V tej nadlogi pa jim je Bog poslal angela v človeški podobi, župnika ondotnega trga. Noč in dan je romal med umirajočimi in mrtveci, ali pa je bil pri razmesarjenih truplih na bojišču. Minulo je že več dni, ko ni zatnil očesa, niti spaval jedno mirno uro, kajti končal je stopil v župnišče, pa je tukaj mrgolelo polno dečkov in deklic — sirot padlih junakov na bojišču.

In moške, ki nikdar ne bi glasovali za napredno stranko, sli so volit naprednjake, ker je bil načelnik „Ljudske posojilnice“ navzoč na volišču. Nekaterim pa, ki so glasovali po svojem prepričanju, so že odpovedali posojila.

V očigled tem dejstvom mora biti najvažnejša naloga naše stranke: Organizacija kmečkoga stanu. Naš kmet mora se združiti, ter združen osvoboditi se nepoklicanih varuhov. Naš kmet je dovolj razumen in razsoden, da ne potrebuje varuštva. Zato treba ga osvoboditi oderuških rok in krempljev liberalnih posojilnic. Posnemajmo napredno Nemčijo, kjer se kmetski stan tako vzorno organizuje, ter otrasa nepoklicanih varuhov. Nemški minister Miquel je rekel: „Ne bodemo mirovali, dokler v slednji občini ne bode osnovana posojilnica in za posojilnico zadruga“.

Tudi naše reklo mora biti: „Vse bodemo mirovali, dokler po vseh občinah ne osnujemo posojilnic in ljudstva ne osvobodimo oderuških krempljev. Zato kličemo vsem poštenim rodoljubom, posebno onim na Krasu: Na delo, snujmo posojilnice! Pojdite med ljudstvo ter vzbujajte v njem prepričanje o potrebi lastne organizacije. Vsem rodoljubom in še posebe našim deželnim poslancem pa kličemo v spomin resolucijo drugega katoliškega shoda:

„Da se kmetski stan stalno reši iz oblasti oderuških rok, bodi skrb državi in deželni zastopim, da pospešujejo in z nizkoobrestnimi posojili podpirajo snovanje Reifeisnovih posojilnic“.

Ničesar ne verujem!

4. Vprašamo: od kedaj ta in onine veruje ničesar več? Devetdeset let brezvercem od sto lahko rečemo: od onega trenutka ne veruješ več, ko te je zasužnjila strast, ona strast, ki je znana le tebi in Onemu, kateremu ni nič skrito, ker vidi vse, tudi naj-krivnejše stvari. Mesena strast je brezsrčen gospodar. Kdor ji zapade, zasadi mu okratno ostroge v meso, goni ga in tira, kamor se ji zljubi, upelja ga in mu vzame vso moč k odporu. Človek izgubi notranjost, globoko, nepremostljivo brezdnost mu zazija nasproti, stud do vsega se poloti nesrečnika. — Še enkrat se uprē,

Peta ura je odbila; tihota je vladala v župnišču, na postelji je ležal župnik v globokem spanju; minulo je že trikrat po štiri in dvajset ur, odkar ni zatnil očesa. Tedaj pa vstopi mož plemenitega stasa skozi vrata, a ko je videl spečega župnika, se ustavi za posteljo. Kar čuti, da ga nekdo vleče za sukno. Ko se ozre, vidi šestletnega dečka, kateri mu je tiho šepetal: „Pojdi proč, lahko ga zbudiš!“ Med tem so prišle tudi druge sirote iz vrta in gledale radovedno tuje. Med tem pa se obrne ta k njim, ter jim reče: „Dragi otroci, Vaš oče je bolan, on ima mnogo opravila, je ubog in Vas ne more hraniti; a jaz sem bogat, in sem prišel po Vas, da Vas preskrbim; ali hočete z menoj?“ „Ne, ne“, zakriče vsi iz enega grla, nevede da s tem župnika zbude, „mi ostanemo rajše tu!“ Po tem kriku se zbudi župnik. Ko vidi otroke, ukaže jim naj gredo na vrt in se obrne proti tujcu.

da bi otresel grozno težo, a zastonj; naposled se udā, da celo sprjazni se s to sužnostjo in strast mu preide v naravo. Kaj nudi se takemu človeku prihodnost? Razum in srce mu povesta, da je brezupna, da takemu življenju ne more slediti srečna smrt, milostna sodba in neboški raj. Ta misel poveča njegove muke. S smrtnim skokom izkuša iznebiti se pekoče vesti in vrže se s svojo strastjo vred v naročje brezvere.

Druge pripravi ob vero slabo čtivo. Kakor drugi narodi, imamo tudi mi Slovenci spise, knjige in časnike, ki žive o samem sovraštvu do vsega obstoječega reda, posebej še do katoliške cerkve in sploh do vsake od Boga razodele vere. Tu pa tam včasih kar mrgoli bogokletnih naukov. Naš tisek je tedaj še vedno deloma v rokah krščenih paganov, ki vlačijo vse v blato, kar je svetega. Lažejo in zavijajo resnico in obrekujejo vse vprek.

Kdo more brati take stvari večkrat in nepretrgoma, ne da bi trpel škodo na svoji veri? Nikdo ne reči: „Meni nič ne škoduje!“ Tak človek bi delal kakor oni, ki pije strup, sklicujē se na svoj močan želodec, kakor človek, ki hoče ostati v brezračnem prostoru zaupajoč svojim dobrim pljučam!

Kdor ljubi tedaj svojo vero, varuj se takega berila!

Še drugi pridejo ob vero, ker pristopajo k brezverskim društvom. Dandanes upošteva vsakdo pomen društev. Zato pa tudi nastajajo kakor gobe po dežju. Vse se organizuje in dela skupno z umom in močjo. Proti temu ni kaj reči, le želiti je celo take organizacije.

(Dalje pride.)

Govor dr. Tavčarja in odgovor posl. Povšeta.

Dne 22. nov. je dr. Tavčar v državnem zboru v pričo vseh avstrijskih zastopnikov brezobzirno napadal duhovščino, skofe, samostane, sv. misijone itd. Da bodo cenjeni čitatelji spoznali, kako lažnjiva je trditve slovenskih liberalcev, da nima vera ničesar opraviti v državnem in deželnem zboru, hočemo njegov govor kakor tudi odgovor poslanca Povšeta navesti v glavnih potezah.

Ta pa Ga ogovori z mirnim glasom: „Prizanesite mi, da sem Vas zbudil, ko ste vendar tako počitka potrebni“. „Vendar ne“, odvrne župnik, „bilo je napačno od mene, da me je spanec premagal; čas je, ko je mrzlica najhujša, in moja priučajnost najpotrebnejša. Smem li vprašati po Vašem imenu?“

„Moje ime?“ se začudi tujec, ter se nasnehne, „jaz se imenujem Franc“. Župnik pristopi bliže in reče: „Vaš priimek?“ „Pred časom sem se imenoval Franc II., a sedaj se zovem Franc I.“

Župnik ostrmi in začudeno gleda tujcu v obraz. A vladar nadaljuje: „Je li čudež, da se cesar avstrijski poda k možu, kojega vse časti, kateri se toliko zavzame za moje uboge vojake in njih zapuščene sirote? Ali je čudež, če pridem, da izročim zahvalo možu, kateremu sem toliko hvale dolžan?“

O samostanlih.

Dr. Tavčar je tako-le govoril: „Kranjska dežela je obljubljena dežela za vse potujoče menihe. Nikjer ni toliko samostanov. To tudi ni čudno. Pri nas imamo katoliško stranko, ki je vsprejela v svoj program tudi ustanavljanje novih samostanov. — V zadnjih desetih letih se je število samostanov več ko podvojilo. Novi samostani so večinoma taki, ki izjemajo ljudstvo. Samostanski bratje iztikajo kakor psi vohuni za hranilničnimi knjizicami in si jih prilastujejo, kjerkoli zasledijo kako starko na smrtni postelji“.

Na te besede mu je poslanec Povšev odgovoril dne 25. novembra tako-le: „Odgovarjam, da po najnovejši statistiki pride na Kranjskem na 10.000 prebivalcev 8 redovnih oseb, dočim pride na Niževavstrijskem povprek 12 redovnih oseb na 10.000 prebivalcev, torej število redovnikov na Kranjskem niti ne doseže povprečne številke. Dalje konstatujem, da sem sodeloval pri sestavi programa kat. narodne stranke, a ni mi znano, da hoče stranka ustanavljati nove samostane.“

Kar je g. dr. Tavčar trdil, da se je v zadnjih desetih letih število samostanov na Kranjskem več ko podvojilo, konstatujem, kar sem že omenil, da je pri nas število redovnikov razmeroma manjše nego drugod. Dalje je istina, da se je v najnovšem času pomnožilo število usmiljenih bratov in sester. Te redove pa vse stranke brez razlike čislajo zaradi zaslug usmiljenja do revežev in bolnikov. V kranjskem deželnem zboru glasuje tudi nemško-liberalna stranka za podporo usmiljenim bratom.

Dalje je trdil dr. Tavčar: „Novi samostani so večinoma taki, ki izjemajo ljudstvo“. Ravno preje je dr. Tavčar zaklical: Naše ljudstvo je revno! To je res. Ker pa je to res, torej na Kranjskem pač niso taka tla, da bi samostani mogli ljudstvo izjemati.

Dr. Tavčar je tudi trdil, da kranjski samostani nabirajo hranilnične knjizice. Včeraj me je naprosil g. francišanski župnik v Ljubljani, naj izjavim, da franciški se nikdar niso nabirali hranilničnih knjizic. To jim prepovedujejo tudi redovniška pravila“.

(Dalje pride.)

Te besede je govoril cesar z ono dobrotljivostjo in ljubeznivostjo, katera vse prevzame. Tudi župnika so te besede tako iznenadile, da se je pripognil pred cesarjem ter jecljal: „Vaša Visokost, ta milost — to ponižanje!“ „A kaj!“ odvrne dobrotljivi vladar, „imenujete mi vse plemenite može mojega kraljevstva in jaz jih obiščem v kočah, v hramih, da celo v zadnjih nadstropjih mestnih hiš!“

Ko je več let potem cesar zopet prišel v Ulrichskirchen, krila je že črna zemlja plemenitega župnika. Sel je na pokopališče, kjer se vzdiguje priprost križ z napisom:

† Avgustin Gall

župnik

umrl v zvestem spolnjevanju svojih dolžnostij na mrzlici l. 1809.

Politični pregled.

Seja državnega zbora 6. t. m.

— Zbornica je odklonila nujnost predloga za ustanovitev ljubljanskega vseučilišča. Proti so glasovali tudi Poljaki, katerim so drugi slovanski poslanci klicali: Sram vas bodi! Dr. Šusteršič je izvrstno govoril.

Seja državnega zbora dne 9. t. m.

— Na dnevnem redu je bilo drugo branje začasnega proračuna.

Ministerski predsednik je v svojem govoru grozil z razpustom poslanske zbornice. Čuje se, da ima vlada že izdelan načrt za novo ustavo, po kateri se število poslancev zmanjša, poslovni red pa tako poostri, da onemogoči vsako obstrukcijo.

Seja državnega zbora dne 10. t. m.

Zbornica je dovršila drugo in tretje branje o začasnem proračunu Rusini so svojo vseučiliško predlogo zapostavili za razpravo o kmečkih stanovskih zadrugah.

Razmere med sv. Očetom in italijansko vlado. — V cerkveni politiki italijanske vlade se opaža nov tok, ki ima namen, kakor poročajo listi, spraviti Italijo s sv. cerkvijo. Voditelji te nove politike so baje kralj ter ministra Zanardelli in Prinetti.

Novice.

Izid volitev v veleposestvu.

Včeraj so volili slovenski veleposestniki goriške dežele. „Slogin“ kandidat g. **Anton Jakončič** je dobil 127, kandidat društva veleposestnikov in „Slogin“ pristaš g. **Leopold Bolko** 76, „Slogin“ kandidat dr. Jos. vitez Tonkli 65, „Slogin“ kandidat g. Klančič 63, napredni Muha 63, dr. Abram 5 in g. Fabiani 3 glasove.

Ker sta dobila le g. Jakončič in g. Bolko nadpolovično večino vseh oddanih glasov, morala se je popoludne vršiti za tretjega poslanca nova volitev. Izvoljen je bil „Slogin“ kandidat g. **Anton Klančič** s 56 glasovi. Napredni Muha je dobil 43 glasov.

Po končani volitvi je zavladalo zlasti med briskimi veleposestniki splošno veselje. Briski veleposestniki so zahtevali dva zastopnika v deželni zboru, ker nimajo v kmečkih občinah nobenega. Odbor političnega društva „Jez“ v Brdih je to tudi v posebnem pismu na „Slogo“ zahteval. Opravičena želja se je Bricem izpolnila. Izvoljena sta njih rojaka gg. Jakončič in Klančič.

Dasi spoštujemo vse tri izvoljene poslance ter jim čestitamo, vendar nam je zelo žal, da ni izvoljen dr. Jos. vitez Tonkli.

Gospodom veleposestnikom, ki so trdno stali za „Slogo“ in so onemogočili nakane napredne stranke, kličemo:

Slava! Slava! Slava!

V kmečkih občinah v Furlaniji sta zopet izvoljena Dottori in Michieli.

Deželnozborske volitve v mestih in trgih ter v trg. zbornici. V soboto 7. t. m. so se vršile volitve za omenjene skupine in so bili izvoljeni in sicer: za trge Ajdovščina, Kanal, Kobarid, Bovec in Tolmin z voliščem v Tolminu: dr. Tuma s 100 glasovi proti 32, katere je dobil dr. Tonkli. V Korminu je bil izvoljen Naglos, v Červinjanu grof Valentiniš, v Gorici dr. Venuti in dr. Graziadio Luzzatto. Goriška trg. zbornica pa je izvolila svojima poslancema dr. Maranija in tovarnarja Holzerja.

Volitve za furlansko veleposestvo. — Deželnozborske volitve za furlansko veleposestvo so se vršile včeraj v Gorici in so bili izvoljeni poslancem dr. Pajer, dr. Verzegnassi in conte Panigai.

V goriškem deželni zboru bo v prihodnji šestletni dobi sedelo na italijanski strani 9 liberalcev, 1 žid in 1 socialist. Na slovenski strani 7 „Slogin“ pristašev in 3 naprednjaki.

Izid volitev v Istri. — V kmečkih občinah sta izvoljena v koperskem

političnem okraju: dekan Kompare in dr. M. Trinajstič.

V pazinskem pol. okraju: dr. Laginja in dr. D. Trinajstič.

Na Krku: Kuzolič, posestnik v Malem Lošnju in Andrijič, župnik v Baški.

V pol. okraju Volosko: prof. Mandič in prof. Spinčić.

V mestni skupini Kastav-Volosko-Lovran-Moščenice je izvoljen dr. A. Stanger z 96 glasovi proti Italijanu dr. Constantinju, ki je dobil 47 glasov.

V mestni skupini Pazin-Labinj je izvoljen Italijan dr. Constantini proti Hrvat. Dr. Š. Kureliču z 222 glasovi proti 136.

Drugod so izvoljeni sami italijanski kandidati. Število italijanskih in slovanskih poslancev v isterskem dež. zboru bo enako prejšnjemu.

Širite „Primorski List“! — Prihodnje leto bo „Primorski List“ praznoval desetletnico svojega delovanja. Porabimo to priliko tako, da nabereмо obilo novih naročnikov! Opozarjamo znova, da je cena našega lista tako nizka, da se moremo vzdrževati le, ako je število redno plačujočih naročnikov veliko. Stare naročnike prosimo, naj ostanejo listu zvesti in naj redno plačujejo naročnino.

Duhovske vesti. — Č. g. Josip Ušaj, vikar v Plavah, je imenovan kuratom v Batah.

V torek ob 3 pop. je došel na Placuto v Gorici novi župnik č. g. Zia ch. Sprejem je bil slovesen.

Za Alojzijevešče. — Preč. g. Ign. Valentinič na St. Viški Gori nabral 30 K; naši volilci v Černičah 2 K (ravno toliko za „Šolski dom“); preč. gosp. Jož. Ličan 2 K.

Prejelo upravništvo našega lista: Č. g. Ivan Rojec 20 K in N. N. veselec se zmage v gorah 10 K.

Najsrečnejša hvala!

S Kobarškega.
Nič nam ne morejo!
Nar. pesem.

In zopet je bilo lepo, in zopet je bilo sijajno.

Toliko pričakovani dan 5. dec. je napočil, napočil v radost vseh nar.-kato-liško mislečih mož. Zmagala je pri volitvah za kmečke občine narodno-kato-liška ideja. Zgodilo se je, česar ni sam Gabršček verjel, ko je lagal v svojih listih „Soči“ in „Primorcu“ — prodrla sta g. dr. Anton Gregorčič in g. Ernest Klavžar. In prodrla sta — sijajno!

To so vam stali naši možje! 13 mož je bilo pri prvotnih volitvah izvoljenih v našem okraju, — in vsi do zadnjega so stali 5. dec. v Tolminu na volišču za imenovana poslance. Nobeno hujskanje, noben zasmeh, nobena grožnja jih ni ganila — stali so res kot možje, kot značaji!

Slava Vam, vrli možje, slava Vam, ki ste umeli važnost in imenitnost sedanjih volitev! Med Vami niso našli Iškarijota, četudi vas je bilo — 13! Slava Vam!

Zastoj Vas je skušala zganiti burja iz kobarškega meha, zastoj je ob vas polomil tolminski Vrtovec vse svoje — svedre, povesti so morali ob Vas svoje nosove kobarški liberalni krčmarji, osmoljeni so sami ostali kobarški liberalni agitatorji — smolarji. Slava Vam!

Upreči so Vas hoteli v liberalni jarem, ki ga imenujejo svoboda, a Vi ste se pokazali svobodne s tem, da se niste dali upreči. Vabili so Vas v tabor liberalne omike, ki se kaže v surovosti in podivjanosti, a Vi ste pravo omiko pokazali s tem, da se temu povabilu niste odzvali. Klicali so Vas k svoji stranki napredka, a Vi ste jim po svojih načelih prav odgovorili: Da, da, le pustite nas, saj mi gremo naprej, mi gremo naprej! Slava Vam!

Slava Vam, volilni možje kobarškega okraja, a slava tudi Vam, zavedni volilci, ki ste take može izvolili! Vedno stojte za vero svojih očetov, vedno branite svetinje svojega naroda proti častihlepni sebičnosti in narodnim izdajicam! Če Vam kdo grozi, zapojte mu pogumno: „Kaj nam pa morejo?“ — če Vas kdo nahruli z nazadnjaki, zagromite še pogumneje: „Mi gremo naprej, mi gremo naprej!“

Da, mi gremo naprej, in v tem znamenju Vam, krščanski možje kličemo: Slava, slava, slava!

Z volišča v Tolminu. — Gotovo ni bila še nobena volitev tako zavedna in disciplinirana, kakor volitev dne 5. t. m. v Tolminu. Saj so imeli celo konji neko konjsko slutnjo o tem, kar se je kuhalo in zato so držali primerno disci-

plino. Konji naprednjakov poskrili so se brž v štalo Modrijanovo in Kranjčevo, ter se tam siromaki tresti pred tem, kar je imelo priti nad njih gospodarje. Jesti in piti se jim ni ljubilo. Konji korenjakov pa — se zdaj jih vidim, kako galopirajo ponosno skoz Tolmin naravnost na veliko dvorišče Devetakovo, griva po zraku jim plove, bliskajo se jim podkove. Dobili so za kosilo najfinejšega sena in najboljšo zobi (ovsa), kakor se je spodobilo takemu dnevu, dnevu zmage. Iz gostilne „pri pošti“, samo njim namenjene in pripravljene, odkorakali so naši korenjaki skupno na volišče po „zmago“. Častno stražo jim je opravljaj sam gospodar zbesnele „Soče“ iz Gorice, pred voliščem, na ulici sem in tje korakajoč. Zeblo ga je.

Po volitvi, ob 2. popoldne, prišel je od sv. Lucije mej svoje volilce novi deželni poslanec g. E. Klavžar, pogledat „zmago“. Z burnimi živio-klici pozdravljen stopil je na stolico, da je bil nakrat za glavo viši nad vsemi in so vsi lahko videli, koga so izvolili. Zahvalil se je za izvolitev ter pripočel vsem slogo in složno delovanje za blagor dežele po starem geslu: „vse za vero, dom, cesarja“. Korenjaki so na to vsi hkratu zapustili mogočni Tolmin. F.

Iz Kobarida. — Dr. Tuma je torej zmagal v trgih, in o tem ni nihče dvomil; saj se je previdno potegnil tja, kjer se je čutil najbolj varnega.

To zmago, se ve, so morali liberalci tudi proslaviti, in proslavili so jo tudi kobarški liberalci. Popotudne 7. t. m. je na griču sv. Antona šestkrat počilo. Pač malo za generala nar.-napredne stranke. Zvečer je imela kobarška mizerna godba svoj obhod po trgu. Napojena druhal je upila, tulila in hrulila. Podivjanost liberalne stranke se je tukaj pokazala v vsi svoji nagoti. Dr. Tuma je lahko vesel takih svojih pristašev, pametni ljudje se jih sramujejo.

Kobarški liberalci so hudi, užaljeni so v svojem ponosu. Pomislite, v Tolminu se je prikazalo na volišču tudi 7 kobarških volilcev-„klerikalcev“! O sramota za Kobarid, o večna neizbrisljiva sramota! Kobarid, ki je veljal pred svetom za eminentno liberalen trg, ta trg pošlje na volišče tudi „klerikalce“! Uh! Kdo opere ta madež s kobarškega trga?!

Hi, hi — liberalna trdnjava v Kobaridu poka, kraj nje pa se dviga počasi — katoliški dom!

Bilanca volilne borbe na Boveškem. — Izid prvotnih volitev za kmečke občine je bil za katoliško-narodno stranko dokaj ugoden. Od zadnjih državnozborskih volitev smo pridobili 3 glasove.

Propadli smo na Srpenici, kar je navidezno čudno, v resnici pa naravno. Pomniti nam je namreč, da ni čez zimo nič naših mož doma, ker pohišujejo po svetu, ter so doma le nekateri napredni zagrizenci, krčmarji in štacunarji, ki živijo od medu, katerega nabirajo naši možje po svetu; narodno-napredni, ali bolje rečeno za Srpenico: nemško narodno-napredni tretje so doma. Ej, ej, srpeniška napredna, ali si vže pozabila silovit poraz pri volitvah v obč. zastop? Ko bi bila volitev po leti, tedaj bi cvilila kakor kužek, ki dobi breo in bi se poskrila.

Približno tako je tudi v Čez-Soči. Le pomni svet, da je bilo v Čez-Soči celih 5 volilcev na volišču — zopet sami tretje z neizogibnim Domincom na čelu, kakor jih je bilo na Srpenici menda tudi le 5 ali 6.

Najžalostnejše lice kaže pa Bovec. Glede Boveca velja pač isto, kar glede Srpenice. A kljub temu, da mnogo naših mož je v svetu in le malo doma, kljub temu se je bovska napredna osmešila. Bovški naprednjaki! Ali vas ni bilo sram v Tolminu, ko ste videli in slišali, kako so volili Tolminec in drugi tržani jednoglasno, vi pa ste spravili borih 23 glasov na dan (1 je bil, kakor gre glas, nepostaven), torej niti toliko ne, kakor katoliško-narodni volilci! Toda to še ni najžalostnejše! Naj izve svet tudi, kako ste naložili te glasove!

Navadno kupujejo naprednjaki glasove skrivši, kar je bolj zdravo — no bovski tretje so jih kupovali kar javno. Na Plužni so najprej premotili nekaj naših volilcev z vsemi mogočimi lažmi in obljubami in potem potrdili vso stvar še z denarjem. Kakih 5 mož na Plužni nam je odkritosrčno povedalo, da so dobili po 2 goldinarja za glas; nekdo je dejal, da kdor dá več, za tistega pojde volit. Jožel in Kugli, kateremu so se naprednjaki letos vže enkrat pristudili,

imata mnogo na vesti — in morda v žepu tudi Judeževe groše!

Franc Cezarjev iz Boveca je poslal nekomu vže sukno na dom, da bi volil na liberalno stran, a vrli možak mu jo je vrnil. Kofetir znani kandidat Straussgittl je hodil par večerov nekemu kozarju podtikal ogenj, a zastoj; še celo dim v kubinji ga ni pregnal.

Bovški liberalci naj pomnijo zlasti te-le besede nekega moža: „Vraga! Celoletno nas nihče od te gospode bovske ne pogleda in nam ne privošči dobre besede. Zdaj pa imam vsak dan toliko obiskov in komplimentov kakor kak minister!“

Ej, liberalčki, vaša sebičnost in vaše sleparstvo odpira ljudem oči! Mi pa si bomo prizadevali, da vas razkrinkamo in vas pokažemo ljudstvu v vsej nagoti, da vas do d o b r a spoznajo tudi oni, ki še niso popolnoma na čistem z vami!

Odgovor dr. Treo-tu. — Zadnja „Soča“ je prinesla govor, katerega je imel dr. Treo pred volilci dne 5. t. m. v Sežani. V tem govoru je ta človek nesramno napadal vso častilo duhovščino podtikajoč jej namen, da hoče imeti nadvlado nad vsemi stvarmi.

Na to odgovorilno prav na kratko. Žal da ima duhovenstvo premalo moči, ker drugače bi zabranilo take reči, kakor jih uganjata advokata dr. Tuma in dr. Treo! Pred nami leži račun dr. Treota ubogemu siromaku, kateremu je napravil tožbo za svoto 8 K. Stroški znašajo štirikrat toliko, kakor dolžna svota. Podpisan je kraški poslanec dr. Treo! Da, da, ko bi duhovenstvo res imelo nadvlado, bi vam take reči z ubogimi siromaki gotovo prepovedalo. Škoda da je nima! Skrbeti pa hočemo, da vas pred ljudstvom razkrinkamo!

Novice s Tolminskega. — Po opravičku sem prišel v Tolmin. Bilo je ravno dan pred deželnozborsko volitvijo. V trgu je bilo vse mirno, kar znači vedno, da se pripravlja vihar. In res je bil 5. t. m. velik vihar, ki pa ni podrl dr. Gregorčiča in Klavžarja, pač pa poslanca Gabrščka, ki sloni na trilih stebrih liberalizma.

Iz Tolmina sem jo pihal v Baško dolino. S početka nisem videl nič posebnega, bolj pa ko sem se oddaljeval od Tolmina, slabša je bila cesta; na zadnje je bila le „grapa“.

Iz te „puščave“ sem prišel v Podmelec in v Knežo. Tukaj sem izvedel, da so Knežani na dan Grahovske volitve držali liberalnemu kljusetu rep.

Tako sem prišel v glavno mesto Baške doline, v Grahovo. Tukaj županuje vedno isti župan „Mežnarjev Franc“, ki je bil prej „klerikalce“, pa se je čez noč prelevil v strastnega liberalca. Govori se, da se mu zdaj županski stolec zelo maja in da bo pri prihodnjih občinskih volitvah letel, kakor je njegov najboljši prijatelj Oskar Gabršček.

O grahovski „inteligenci“ bi se dalo še marsikaj izvedeti, pa moram brzo naprej v — Podbrdo. Podbrčani so se pri zadnjih volitvah vrlo držali. Z liberalci so volili Porznkarji, ker so jim obljubovali toliko zaželeno cesto. Porznkarji se ne motijo, ako mislijo, da jim bodo liberalci cesto delali.

Zelo potrebna je cesta čez Petrovo brdo in od Hudejužne do Podbrda. Vprašamo tolminskega „kmeta vseh kmetov“, zakaj se to delo zavlačuje? Prav tako potrebna bi bila cesta od Bače do Kneže. Ko bi se ta cesta napravila, bi ostale tolminske krčme v strani. Zato je ne bo!

Za danes dovolj. — Bistobaški.

V Podgori je Marijina deklška družba v nedeljo 8. t. m. svoj glavni družbin praznik slovesno obhajala. Zjutraj bilo je skupno sv. obhajilo, katerega so se družabnice z družbeno svetinjo vdeležile. Po poldne bil je v cerkvi slovesen shod. Po primernejem govoru predsednika je bilo slovesno sprejemanje in ponovitev posvečenja v službo Marijino. Zdaj šteje družba že do 90 družabnic. Gospodična U. se za družbo žrtvuje se vso vnaemo. Upamo za trdno, da se bo tudi nova gospodična M. K. za družbo zanimala.

Po cerkveni slovesnosti smo imele malo domačo zabavo. Počastilo je nas do 300 deklet, mater in očetov. Igra „Germanica“ iz „Pomladnih glasov“ je občinstvu prav dobro vgaljala. Dvogovor med materjo in presirnim dekletom, katero hoče vsake praznike nove obleke imeti, je bil za naše razmere kakor našč in je vzbudil zraven lepega nauka

tudi mnogo smeha. Zapele smo par Marjinih pa tudi par narodnih večglasnih pesmic, katerih smo se naučile po prizadevanju g. učitelja J. Prav hvaležne mu homo, ako bo nas hotel tudi v prihodnje vaditi v lepem nabožnem in tudi čednem narodnem petju. Veselico je završila tombola se štirimi dobitki. Z njo smo pokrile stroške za mali oder, kateri se je družba pripravila.

Redka slavnost — V Št. Andrežu je bilo dne 1. decembra blagoslovljenje sv. križevga pota, ki je zvalo mnogo obiskovalcev, med temi tudi nekoliko gorške gospode.

Podobe sv. križevga pota so zares tako lepe, da jih skoro ni najti lepših v nobeni cerkvi naše dežele. Izgotovila jih je spretna roka domače umetnice, akademične slikarice gospice Henrike Šanteljeve hčerke znanega gimnazijskega profesorja. Delo je imenitno in hvali samo nadepolno umetnico. — V lepem soglasju s slikami so tudi okvirji, katere je izdelal mizarški mojster Černigoj, po načrtu znanega cerkvenega stavbenika, koji je izdelal tudi načrt krasne Štandreške cerkve.

Pridite, oglejte si in občudujte!
Z. K.

Iz Loga pod Mangartom. — Mogoče, da še noben dopis ni došel k Vam gospod urednik iz našega goratega Loga o zadnjem veselem dogodku, zato sprejmite za dobro sledečih par skromnih vrstic. V sredo dne 4. decembra praznovali smo rudokopi v Logu v prvič slovesno god svoje zaščitnice sv. Barbare in ob enem tudi oslavili dogodek, da smo v rovu (tunelu) prekoračili skrivnostni podzemeljski prostor v daljavi vže čez 1100 metrov.

Lepo praznovanje se je pričelo s tem, da smo se vsi rudokopi zbrali pred tunelom pod cesarsko zastavo. Od tukaj smo se v sprevedu — na čelu mu blagorodni gospod Josip Kšanda, c. kr. rudniški oskrbnik, pomikali v cerkev med pritrkovanjem novih ložkih zvonov in streljanjem iz topičev. V cerkvi čakalo nas je mnogo drugih vernikov, slavno občinsko predstojništvo in umirovljeni rudokopi. Domači gospod kurat imel je slovesni cerkveni govor, v katerem nam je z navdušenimi besedami razložil pomen slovesnosti in nato je daroval za rudokope daritev sv. maše. Izvanredna slovesnost je končala z cesarsko himno. Ta dan ostane v spominu vsem Ložanom. Take slovesnosti pri nas še ni bilo, zato smo se je vsi ginjenim srecem vdeležili. Marsikateremu so solze veselja silile v oči vsled spodbudnega cerkvenega godovanja. Čast in slava sv. Barbari, patroni rudarjev, ki nam je vse to izprosila, čast tudi gospodu Josipu Kšanda, c. kr. rudniškemu oskrbniku, za ves trud. Po končani cerkveni slavnosti smo rudokopi praznovali ves dan v svoje razvedrilo.

Rudokop.

Petdesetletnico učiteljevanja je praznoval dne 1. t. m. g. ces. svetnik Franc Vodopivec. Odeč bi bilo pri tej priliki naštevati preobilnih zaslug, katerih si je slavjenec pridobil na polju šolske vzgoje, na katerem so mu bila v priznanja njegovih zaslug poverjena jako odlična mesta z najvišje učne strani. Zadoštuje naj, da omenimo na kratko sledeče: Kjerkoli je naš slavjenec služboval, povsodi ga je vse ljubilo in spoštovalo bodisi šolska mladež kakor i predpostavljene šolske oblasti. Kjerkoli je služboval bodisi kot priprosti učitelj začetnik na elementarni šoli v Kobaridu, bodisi na realkah v Gorici, v Gospiču in na Reki, kakor tudi na c. kr. učiteljsku v Gorici, povsodi se je pod njegovim vplivom dvignil šolski pouk. Zlasti pa si je slavjenec pridobil nevenljivih zaslug kot šolski nadzornik v Tolminskem, Goriškem in Sežanskem okraju ter kot nadzornik slovenskih šol v Gradiščanskem okraju.

Pod njegovim nadzorništvom se je na Tolminskem ustanovilo 14 novih šol, razširilo se jih je v večrazrednice 7, a na novo zidalo 7 šolskih poslopj, na Goriškem istotako 49 — 41 — 31, na Krasu 7 — 3 — 2, da ne govorimo še o neštevilnih drugih zaslugah njegovih za naše narodno šolstvo. V priznanje tolikih zaslug mu je Nj. Veleč. cesar podelil naslov ces. svetnika.

G. svetnik Vodopivec je pri vseh svojih zaslugah za šolo vedno neustrašeno branil svoj narodni biser, materni jezik, dasi mu je to provzročilo mnogo bridkih trenutkov kot suplent na tuk. c. kr. realki, vendar mu to ni škodovalo pri viših šolskih oblastih, katerim je vzbujal spo-

štovanje s svojim vedno korektnim nastopanjem.

Danes ob svoji petdesetletnici zré naš slavjenec na lavorik polno minulost svojo in menili bi, da si na njih odpočije od svojega trudopolnega delovanja. Vendar še dalje neumorno deluje kot strokovni učitelj in voditelj moške in ženske strokovno nadaljevalne šole na našem „Šolskem Domu“.

Bog mu daj še mnogo časa uživati veseli spomin na njegovo plodonosno delovanje v blagor človeštva, v prosveto in slavo naše domovine.

Otvoritev železniške proge Trst-Buje bode 5. januarija.

Častno občanstvo po ceni. — Častno občanstvo za 200 K daje se v občini Avber na Krasu. Kdor si je želi nabaviti, obrne naj se na tamošnjega župana Jaka po domače Pavlina.

Obesil se je 2. t. m. v Ivanjgradu v občini Gorjansko na Krasu 22-letni mladenič France Lozej. Revežu se je zmešalo v glavi. Bil je namreč dober, delaven in poslušen sin ter je tudi vedno rad opravljal svoje krščanske dolžnosti. V zadnjem času pa je bil posebno molčeč in brez posebnega povoda otožen.

Lepa starost. — V Pulju je nedavno umrla Marija Bernjač, doma iz Pazinščine v Istri, ki je dosegla visoko starost 104 let.

Cerkveno in židovsko premoženje. — Žid Rotšild ima več premoženja kot vsa katoliška cerkev v Avstriji. Prav primerno navaja list „Steyr. Ztg.“ še sledeče podatke. Žid Jonas Königswarter je prisel l. 1852 na Dunaj in je imel premoženja do 42.000 gl. L. 1894 so pokopali njegovega sina, ki je med tem baron postal, in zapustil nič manj nego 100 milijonov gl. Žid Reitzes od dunajskega tramvaja je prišel na Dunaj l. 1860 iz Kolomeje, danes ima nad 200 milijonov gl. — Žid David Gutman, je svoj čas prodajal vžigalice po raznih dunajskih kavarnah, danes ima nad 100 milijonov premoženja. — Ti trije židje so torej v 50 letih pridobili več premoženja, kakor ga ima vsa katoliška cerkev. In vendar se še ni (do sedaj) nikdo izmed slovenskih ali neslovenskih liberalnih poslancev, tudi dr. Tavčar je molčal) pritožil zoper žide, kojih premoženje znaša približno 3800 milijonov gl.

Kam gre svet! — V Trstu sta se v kratkem času sama sebe usmrtila dva učenca, prvi gimnazijalec, drugi realec! To je strašno! Mladina, ki je komaj začela živeti, jemlje si življenje!!

XX. stoletje začenja strašno slabo. Te dni usmrtila pa se je 12-letna deklica! In zakaj? ker jo je posvarila gospodinja, pri kateri se je učila šivanja!

Kam pridemo — to ve sam Bog! Pohujšanje povsod, slabo berilo povsod, povsod tudi primerni sad. Lep napredek! V hudobiji, v nesramnosti, goljufiji in slabosti, ter v samomorstvu!

Pasja ljubezen! — Neki gospej v Gorici pogine ljubljencek „pinča“! Oh velika nesreča in žalost! Še solzami v očeh zakoplje ga žalujoča gospa v bližnjem vrtu. Koliko ljudstva je šlo za pogrebom ne vem, in vencev se tudi ni štelo.

Čez nekaj dni morala je iti gospa v Benetke. Toda kako se ločiti od svojega ljubljenceka? Pinča, zvestega spremljevalca na špagi ni več med živimi. Kaj naredi?!

Oh! Pasja ljubezen ali ljubezen do psičkov je pri gospodi velika. Dá napraviti lepo skatlo s ključem. Na to gre v vrt in se svojimi nježnimi ročicami (brez rokovic) izkoplje „grob“ pokojnega „ljubljenčka“, vzame trupelce in pobere vse koščice njegove, in vsa objokana je spravi ter zaklene v skatlo. Z dragim v rokah pada se tedaj v Benetke. Pač lepa ljubezen! Tak je svet, kaj hočemo.

Tudi pes se maščuje! — Nekje na Nemškem zapre štacunar svojega psička nehoté v blagajnico. Dobro zaklene sobo in odide. Drugi dan išče ubogo živalico tu in tam, pa je ne najde. Preišče vse, le tam ne, kjer je psiček bil. Čez nekaj dni gre h kasi in jo odpre in — najde tu mrtvega psička. Tega se mož prestraši, še bolj pa ko najde, da mu je psiček v lakoti, preden je poginil, požrl banknot za 10.000 frankov, to je za 10.000 kron!

V sili pride vse prav, naj izda kaj ali nič.

Mah na travnikih moraš odpraviti. To je eden najhujših sovražnikov na travnikih. Če se hitro ne odpravi,

izsesa tla in zaduši vse boljše trave in najboljši travnik vniči. Živina pa se ga tudi ne dotakne. S posebno brano za travnike ati pa tudi z navadno, če si one ne moreš kupiti, prav močno povleči in razdrapaj one dele, kjer se je prijel mah. To se zgodi zdaj v pozni jeseni ali pa zgodaj v spomladi. Tudi to pomaga, če pred zimo potrosiš mahovino s peskom do šest centimetrov na debelo. Poieg tega pa moraš tak travnik, kakor hitro mogoče z močnim kompostom dobro pognojiti.

Nekaj za smeh. — V Veroni na Laškem izhaja nek časopis „Arena“. Ta časopis ima strašno poročilo, da obstoji med Nemčijo in Italijo skrivni dogovor, kako se razdeli Avstrija. Vse je že pripravljeno, samo pričakuje se še — privoljenja ruskega carja. Po tem dogovoru bi razdelili Avstrijo tako-le: Nemčija dobi Češko, Doljno in Gornjo Avstrijo, Solnograško in Severno Tirolsko, Štajersko in Kranjsko. Italija dobi Trst, Trident, Istro, vso Dalmacijo do Kotora in južne Tirole; Rusiji bi dali (namreč Nemčija in Italija) Galicijo in Bukovino, Črnogora pa bi dobila Kotski zaliv, Krivošije in Hercegovino. Srbija dobi en del Hrvatske, Slavonijo in Bosno, vse druge zemlje, ki od te razdelitve ostanejo, pa se združijo v jedno pod imenom „neodvisno mažarsko kraljestvo“.

P. u. ljubitelje hrvatske književnosti opozarja podpisani poverjenik, da je čas za vpisovanje v „Hrvatsko matico“ do zadnjega t. m. Letošnji dar matičin je jako obilen in raznovrsten. V vsemu je 9 knjig. Leposlovje je najobilnejše zastopano: tri izvirne pripovedi iz narodnega življenja, ena dramatska slika, ena pesniška pripoved v 6 spevih in v proslavo 400-letnice umetne pesmi hrvatske izdala je Matica Marulič-evo „Judito“ z literarno historičnim uvodom in tolmačem (ilustrirana izdaja). Puškin je tudi zastopan. Poleg tega je še prirodoslovje in zgodovina (knezi Frankopani, ilustrirano). — Kdor si hoče razširiti svoje duševno obzorje, naj hitro segne po knjigah „Maticе hrvatske“ in prepričal se bode, da mu ne bode žal onih 6 K. —

„Narodnih pesnij“ ne izda letos „Matica“.

Švara Franjo,
bogoslovec
poverjenik „Maticе Hrvatske“.

„Nedolžnim srcem“. Tako je naslov mladinski knjižici, ki jo je priredil g. prof. A. Kržič. Dobiva se v „katoliški bukvarni“ v Ljubljani po 1 K 20 h, lično vezana 1 K 45 h, po pošti 10 h več. Knjižica je zelo primerna za božična darila otrokom.

Razglas. — Objavlja se s tem, da se bodo vršile nadomestilne volitve v cenilne komisije za osebno dohodnino v tukajšnjem političnem okraju, katere se imajo vršiti v smislu §§. 179, 181 in 183 postave od 25. oktobra 1896 (l. drž. z. št. 220), mesto po §. 189 izstopivših udov in namestnikov, na podlagi § 17 volilnega predpisa, priloga D izvršitvenega predpisa (l. drž. z. št. 35 od 1897) k zgorej omenjeni postavi tako-le:

A. Cenilni okraj št. 1. „Gorica mesto“. Volitev bode: Za vsa tri volilna telesa, dne 8. januarja 1902 od 9 do 12 ure predp. v občinski dvorani Corso Gius. Verdi, in sicer voli I. volilno telo enega uda in dva namestnika, II. volilno telo dva uda in enega namestnika in III. volilno telo enega uda. Barva glasovnic je bela za I. volilno telo, rumena za II. in rožnata za III. Opomni se, da od onih dveh udov II. volilnega telesa, kateri bo vpisan na glasovnici na prvem, mestu se bo smatral na 4 leta izvoljen, med tem ko bode oni na drugem mestu vpisan le za dve leti izvoljen.

B. Cenilni okraj št. 2. Pol. okraj „Gorica (dežela)“. Volitev bode: Za vsa tri volilna telesa tega cenilnega okraja, dne 4. januarja 1902 od 9 do 12 predp. v uradnih prostorih davčnega oddelka Via del Teatro št. 5, in sicer voli I. volilno telo enega uda in enega namestnika, II. volilno telo dva uda in enega namestnika in III. volilno telo enega namestnika. Barva glasovnic za I. volilno telo je bela, za II. volilno telo rumena in za III. volilno telo rožnata. Glede načina, aktivne in pasivne volilne pravice, kakor tudi načina izvrševanja te pravice, se obrača pazljivost volilcev na dotične določbe postave od 25. oktobra 1896 (l. drž. z. št. 220) ter prej omenjenega volilnega predpisa. Volilni komisar ne sprejme nefrankovanih ali nedostatno

frankovanih pošiljatev z volilnimi listki ter jih bo smatral v smislu § 34 volilnega predpisa kot neveljane. Od c. kr. okraj. glavarstva. V Gorici, 1. dec. 1901.

Z. Livka. — Zelo umazano me je napadla „Soča“ v št. 141. z dne 5. decembra t. l. s svojimi lažmi, kakor je mogoče le naprednjakom ali bolje rečeno „liberalcem“. Prva laž je, da sem govoril v javnosti o haveloku našega g. kurata, kako ga je sežgal. Odgovarjam, da nisem nikdar govoril tega v nobeni javnosti. To lahko s prisego potrdim. Druga laž je, da sem hodil po letu v zvonik med pridigo in službo božjo karte igrat. Odgovarjam, da sem bil resnično v zvoniku enkrat in to je bilo na shod sv. Jakoba. Bil sem s štirimi drugimi mladeniči ki so šli pritrkovat, to pa pred službo božjo. Med nami je bil tudi tisti narodno-napredni gozdni komisar A. Š., vulgo Drejačev, ki je bil šel v Klosterneuburg študirat, pa je v 14 dneh dovršil svojo nalogo in zdaj je komisar domačega gozda v „Plečičah“, po katerem stopa bahato z naočniki in s puško na rami. Ta je bil tudi vodja livške „narodno-napredne“ godbe. Jaz mu svetujem da naj si kupi boljše naočnike, da bode boljše videl, ne da bode videl tako napačno, kakor v zvoniku, ko je videl, da smo igrali na karte. Tretja laž je, da hodim ogenj kurit za cerkev in da se grem, kakor mladi cigančki. To je bil storil neki Ravenski posel, ki mu pravijo „Kuraš“, ki je doma iz Beneškega, ki spada tudi k napredni bandi. Tukaj zopet je napačno videl naš napredni „gozdni komisar“.

Da me „Soča“ imenuje farskega agenta in skledoliznika, me prav nič ne gane. Jaz stojim pod katoliško zastavo; „Vse za vero, dom, cesarja!“

Bivšega župana J. M. naj tudi pustijo pri miru, ker je on častno reševal svojo nalogo: on je služil občini 13 let, pa je bilo vse v najlepšem redu in je veliko napravil v korist občini. Ko je pa odstopil od županstva so bili v 3 letih kar trije župani, ki niso vsi trije napravili še nobene koristi občini.

Na Livku, 10. decembra 1901.

Iv. Šturm,
kmet. mladenič.

Izjava. — Ker se je hotelo neko človeče v Cerknem maščevati zaradi ponesrečene volitve zaupnih mož napredne stranke nad gosp. vikarjem Uršičem iz Oreheka (kteri ni bil volilec) s podlo lažnjivim dopisom v „Soči“, javljamo podpisani, da isti dopis ni nič drugega kakor navadno zlobno obrekovanje. Možečelj najbrže sam tako dela, kar drugim podtikuje. Svojega domačega dušnega pastirja poznamo in spoštujemo.

Orehek, dne 9. dec. 1901.

Franc Mavri l. r. hš. št. 24, Matija Velikonja hš. št. 10 po meni Jakob Štrimpfelj hš. št. 6, Matija Stucin l. r. kmetje, priče.

Isto izjavo so nam poslali po preč. g. Iv. Murovcu priče: Ivan Drašček, Marija Jurman in Jera Kranjec iz Cerkna.

Socijalne drobtinice.

O zasebni lasti. — 15. Drugi zahtevajo za pridobitev lasti delo, ki je združeno z naporom. Tudi to pravilo ne more veljati glede na stvari, ki nimajo še lastnika, Kako tudi? Saj kar je meni naporno delo, je tebi lahko, kar je meni zdaj lahko delo, vtegne za nekaj časa biti naporno itd.

Vzrok, zakaj zahtevajo nekateri naporno delo, ne velja. Pravijo, da bi se na ta način en sam človek lahko polastil ogromnega premoženja, ogromnih zemljišč itd.

Ali je pa ta strah opravičen? — Bil bi gotovo opravičen, ako bi za pridobitev lasti zadostovalo pridruženje samo v mislih in željah, toda to ne zadostuje. Zahteva se dejansko in sicer ali fizično ali moralno pridruženje. — Dejanski pridružitni si ogromnih zemljišč, ogromnega premoženja ne more en človek, ker nima moči. In ko bi tudi imel moči, bi se to ne moglo zgoditi brez napornega dela. Z napornim delom pa si itak človek lahko pridobiva last, kakor se sploh priznava.

To dejstvo potrjuje tudi zgodovina, ki uči, da so si ogromna zemljišča, na pr. cele dežele lastili le celi narodej nikdar pa en sam človek. Dandanes se o tem seveda niti govoriti ne more, ker je prav malo takih stvari, ki bi še

ne bile nikomur lastne. Zemljišča so povsem razdeljena, zakladi pa so redki. Brez lastnika so dandanes večinoma le divje živali na zemlji, ptice v zraku in ribe po vodah.

Za kratek čas.

Kaj dela Vrtovec sedaj po vilitvah? Vrta po žepih, po suknhah, po miznicah in skrinjah, če dobi kje še kak sold, ker po vsej nesrečni agitaciji ga nima zdaj božjega!

Heil! Živio! — Šolski vodja je prišel nekdanj k Bismarku. Pričela sta tak-le pogovor:

Bismark: Gospod vodja, poznam Vas, a pozabil sem Vaše ime.

Vodja: Hajl, Ekscelencija!

Bismark: Dobro, a jaz bi rad vedel, kako se pišete?

Vodja: Ekscelencija, Hajl!

Bismark: Veseli me, da patriotično čulite, toda jaz bi rad vedel, kakšen priimek imate?

Vodja: Ekscelencija! Moj priimek je Hajl!

Narodni pregovori in izreki. — (Nabral J. Volkov).

Pripoveduje o podkovani ščuki.

Z bobnora ptičke lovi.

Ga je sram, ko mesarskega psa strah.

Prazne kašče se miška kmalu naveliča.

Žaba hoče biti podkovana.

Pisana kača huja od vruga.

Mačka snela snop.

Lisica pridiga na novi maši.

Pristno naravno vino

iz starih trt

prilporeča č. duhovščini za sv. maše, pa tudi krčmarjem

Anton Stibilj

na Ustji hiš. štey. 80.

Cena je od 12 do 14 gld. hl. Na razpologo ga je 100 hl. Kdor želi, dobi lahko tudi uzorce. Prodaja se v množini od 56 litrov naprej.

Ivan Bednařik

prilporeča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Podpisana prilporečata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno

prodajalnicu jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pi-jače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.

Podpisani javlja čislalnemu občinstvu, da ima do **20.000**

divjih kolči

dvojne vrste na prodaj in sicer 100 po 50 h.

Jakob Jerman,

Ločnik, h. št. 251.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

odlikovan z častno diplomo najvišjega priznanja

jubilejne razstave na Dunaju l. 1898.

in v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetlno

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva,

tudi najlinejega, za nove maše in godove,

kolace za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. —

Prilporeča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubneje.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gospoška ulica hiš. štey. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izbori, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce, Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Rastela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnbergskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obnava za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuveno nizki

cenise dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura

obstoječa iz

14 krasnih drago-

cenih predmetov

in sicer:

1 ura od niklja Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno urejena s 3-letnim jamstvom in škaltljico

1 krasna goldin ali nikljasta oklopna verižica s privesom. Pariški sistem.

1 goldin igla za kravate z imitir. briljanti.

1 par gumbov za manšete, znamka „Garantie“.

1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnike.

1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.

1 goldin prstan s krasnim kamenom.

1 žepno ogledalo v etvilju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont vred pošilja le za **2 gld. 95 nč.** s povzetjem ali po naprej poslanem denarju trvdka

Brüder Hurviz

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo.

Ravno isto s pozlačeno goldin uro, ki zlate barve ne spreminja, stane 5 gl. 50 kr.

Neodgovarajoče sprejemam v 8 dneh nazaj in povrnem denar, vsled česar nima kupec nika-kega rizika.

Bogato ilustriran cenik raznovrstnih drago-cenosti brezplačno in hanko.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7

v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške

po meri, bodisi fine ali pa

prilporeste.

Prilporečata se svojim rojakom

v Gorici in na deželi, posebno pa

č. duhovščini in učencem srednjih

in ljudskih šol za obilna naročila.

Lekarna

Cristofolotti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Vrstvena znamka)

želandec, storč, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtnost). Te kapljice tudi storč, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

CRISTOFOLETTI
v Gorici.

Podpisana naznanjata slavnemu občinstvu, da sta prevzela na svojo roko

mlin v Prvačini,

ter zagotavljata, da bosta vedno skrbela za točno in pošteno postrežbo.

Imata tudi hlevce za živino. Cenjenim družinam se zatorej prav toplo prilporečata

Frančeškin & Cjan.

NOVA TRVDKA J. ZORNIK
Gorica, Gospoška ulica 7 (tik -Kroj zadr. v) prva in edina slovenska trgovina za mrdno in vsakovrstno drugo blago; — ima največjo zalogo okrasov za damske obleke, zimskih Jäger podoblek, dežnikov, nogavic, ruskih Jäger domaćih čevljev, ruskih galozev, svilnenih in volnenih šalov, modereev, kravatih, itd. vse potrebščine za šivilje

C. kr. priv.

civilni, uradniški in vojaški krojač in trgovec

M. P O V E R A J,

na Travniku št 5.

Naznanjam čustitim gospodom odjemakem in damam, da sem se preselil s svoje krojačnice in trgovine, iz prejšnjih prostorov na Travniku št. 22 v goriznačene prostore na Travniku št. 5.

P. n. občinstvu prilporeča svojo izbornu zalogo vsakovrstnega blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn ter gotovih oblek, sobne in dežne plašče, vsakovrstno možko perilo, srajce Jäger, spodnje blače ter nogovice, oficirske in uradniške prilpore, sploh vse, kar je treba paradnim oblekam za vsaki stan.

Izdeluje se haveloke, sako, pelegrine in finejše obleke za gospe po najnovejši modi.

Blago se prodaja na meter tako po ceni, da je z menoj nemogoča vsaka konkurenca.

Edina prodaja finih dežnikov iz tovarne odlikovane z zlato svetinjo na pariški razstavi. Vstrežem vsakemu naročilo in po vsaki modi.

Čebelno-voščene sveče

kilg. po 4-90 K

Za pristnost jamčim z 2000 K

Prilporečam se prečastiti duhovščini, slavnemu p. n. občinstvu. Sveče za pogrebe po zelo nizki ceni. Měd pitanec in navadni po zelo nizki ceni. Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač,

svečar v Gorici, ulica sv. Antona 7.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

prilporeča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Prilporeča cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalce sam lahko določi.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tud. z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Nova delavnica

cerkvenih posod in orodja.

Gorica, magistratna ulica št. 8.

Podpisani vsvoja si naznaniti preč. duhovščini, da je odprl novo delavnico cerkvenih posod ter se prilporeča za naročbe svečnikov, svetilnic itd. v vsakovrstni kovini in v vsakem slogu po najnižjih cenah.

Ker še nima ilustriranih cenikov, pošlje po želji preč. duhovščini obrise raznih posod in orodja.

Prilporeča se tudi za popravljanje rabljenih reči, jih zopet posrebrni in pozlati tako, da dobijo prvotno stanje.

Izdeluje strelovode po najboljših iznajdbah in popravlja že rabljene.

Udani

Frnc Leban,

srebrar.

Lastnikom konj!

Podpisani naznanjam, da sem si nabavil najnovejše vrste stroj z zračnim pritiskom

za striženje konj.

S tem strojem se ostrize konja v najkrajšem času lično in snažno.

V slučaju potrebe zadostuje poziv po dopisnici. Konja ostrizem na lastnikovem domu po jako zmerni ceni.

Za blagohotna naročila se toplo prilporečam

Franc Čoš,

Rubije pri Gorici.

Najboljša krma za živino je

KOKOVA ZMES

katera se sedaj rabi kot hrana za živino in zlasti za isto, ki daje mleko, potrjeno od

prof. dr. Pott-a

v Monakovem (Bavarsko).

Dobiva se na prodaj edino pri trgovcu

Josipu Komelu,

ulica proti Soškemu mostu

št. 67 (prej K. Sirk) in podružnici v Stolni ulici št. 4.

Uzorec z navodili se razpošilja brezplačno.